MALTA

QORTI TAL-MAGISTRATI (MALTA)

MAGISTRAT DR.
CONSUELO-PILAR SCERRI HERRERA

Seduta tat-13 ta' Lulju, 2010

Avviz Numru. 618/2003

Korporazzjoni ghas-Servizzi ta' l-ilma f'isimha proprju u ghan-nom ta' Enemalta
vs
Alfred Pisani

Il-Qorti,

Rat ir-rikors ipprezentat mill-korporazzjonijiet attrici fejn talbu lil din l-Onorabbli Qorti tikkundanna lill-konvenut ihallas lill- Korporazzjoni ghas-Servizzi ta' l-Ilma proprio et nomine, is-somma ta' erbat elef u tnejn u ghoxrin lira u wiehed u tmenin centesmu (LM4,022.81) dovuti minnu lilha proprio et nomine kwantu ghas-somma ta' elf sitt mija w erbghin Lira u sebgha w ghoxrin centezmu (LM1,640.27) ghall-konsum ta' l-ilma w kera ta' meter ta' l-ilma u ghall-konsum ta' l-elettriku u kera ta' meter ta' l-elettriku fil-fond Metro Butcher, Triq is-Sirk, Swieqi matul il-perijodu 10 ta' April 1995 sad-29 ta' Novembru 1991 skond il-kont numru 515786542 u d-dokument anness (WSC 1) u kwantu ghas-somma ta' elfejn tliet mija u tnejn u tmenin Lira u erbgha w hamsin centezmu (LM2,382.54) ghall-konsum ta' l-ilma w kera ta' meter ta' l-ilma u ghall-konsum ta' l-elettriku w kera ta' meter ta' l-eletriku fil-fond

Lee Lake, triq il-Ghajn, Swieqi ghall-perijodu 13 ta' Ottubru 1994 sat 23 ta' Guju 2003 skond il-kont nurmu 515108470 u d-dokumenti annessi (WSC 2 u WSC 3)
Bl-ispejjez inkluz LM2.95 u LM8.50 spejjez ta' ittri ufficcjali tat-22 ta' Novembru 1993 u dik tas-27 ta Marzu 1998 kontra l-konvenut li kien ingunt in subizzjoni.

Rat il-verbal taghha tat-13 ta' Mejju 2005 meta deher il-konvenut u ha konjizzjoni tal-avviz u tal-kapitolu ghas-subizzjoni tieghu fejn iddikjara li kien ser jinkariga avukat bhala rapprezentant legali tieghu.

Semghet lill-**konvenut Alfred Pisani** jixhed nhar id-19 ta'Mejju 2005 quddiem din il-Qorti diversament preseduta, fejn stqarr li huwa ha l-passi kollha mehtiega sabiex jinkariga avukat tal-ghajnuna legali sabiex ikun jista' jipprezenta l-eccezzjonijiet teighu, u kkonferma in subizzjoni tieghu li huwa m'ghandux jaghti dik is-somma mitluba mill-korporazzjonijiet attrici.

Rat l-eccezzjonijiet tal-konvenut fejn ecepixxa s-segwenti:-

I. "*Illi preliminarjament it-talba attrici ghandha tigi michuda stante li hija preskritta skond il-ligi a tenur inter alia tal-artikoli 2148 (f) u 2156(f) tal-kap 16 tal-ligjiet ta' Malta.*
2. Illi t-talba tal-korporazzjoni attrici hija infondata fil-fatt u fid-dritt stante li l-fatti ma grawx kif qed tallega l-korporazzjoni attrici u stante li l-ammont mitlub mill-korporazzjoni attrici mhuwiex dovut mill-konvenut, kif ser jigi ppruvat waqt it-trattazzjoni tal-kawza.
3 Salv eccezzjonijiet ohra."

Rat in-nota tal-korporazzjonijiet attrici prezentata fl-atti nhar l-10 ta' April 2008 li permezz taghha esebixxa vera kopji tal-ittri ufficcjali datati 22 ta' Novembru 1993 u 27 ta'Marzu 1998. Dawn gew immarkati bhala dok KS1 u KS2 rispettivament.

Semghet il-**konvenut Alfred Pisani** jixhed nhar l-14 ta' Ottubru 2008 u cahad li jaf xi haga dwar il-fond fi Triq il-Ghajn, Swieqi. Stqarr li huwa qatt ma ghex f'din it-triq u

wisq inqas qatt ma kellu hanut f'din it-triq. Dwar Triq is Sirk jghid li kellu zewgt ihwienet Metro Butcher u Metro Self Service. Fuq il-fond ta' Triq il-Ghajn, jghid li ma jaf xejn.

Dwar il-fond Metro Butcher jghid li kien krieh lil xi hadd u kellu problemi kbar mieghu, qal li sahansitra anke kellu jinvolvi l-pulizija peress li kien ser iqabbadlu kullimkien. Jghid li din it-terza persuna, Emmanuel Borg, kellu jtih xi flus pero' qatt ma resaq biex ihallsu, u fil-fatt il-kuntratt ma sarx u lanqas transfer ta' metres ma kien hemm. Jghid li l-ewwel darba li sar jaf li kellu jaghti xi flus lill-korporazzjoni kien meta ra l-avviz fuq il-gazzetta u kien mar huh u attiralu l-attenzjoni dwar l-avviz. Jghid li kien biegh dawn iz-zewg fondi fis-snin disghin u kien waqaf jopera minnhom fis-sena 1986. Jghid li l-post inghalaq permezz ta' xi mandat tal-Qorti.

Ikkunsidrat:

Illi f'din il-kawza m'hemmx wisq provi x'tezamina salv iz-zewg prospetti esebiti mill-korporazzjoni attrici u mmarkati bhala Dok WS1 u WS2 esebiti mal-avviz promotur, u x-xhieda moghtija mill-konvenut.

Illi minn ezami tad-dokumenti WS1 u WS2 jirrizulta li l-konvenut kellu kontijiet pendenti mal-korporazzjonijiet attrici in kwantu ghas-somma ta' elf sitt mija w erbghin Lira u sebgha w ghoxrin centezmu (LM 1,640.27) fuq il-fond Metro Butcher, Triq is-Sirk, Swieqi u s-somma ta' erba' mija w disgha w erbghin Lira u erbgha w sittin centezmu (LM449.64) fuq il-fond fi Triq il-Ghajn, Swieqi u dan ghall-perijodu sa zmien qabel is-sena 1989 sal-1995 rigward il-fond Metro Butcher u ghall-perijodu bejn is-sena 1993 sas-sena 1996 fuq il-fond fi Triq il-Ghajn, Swieqi. L-attur ma ressaq l-ebda prova ohra.

Jinghad qabel xejn li dwar il-fond fi Triq il-Ghajn, Swieqi l-konvenut jghid li qatt ma kellu x'jaqsam mieghu. Il-Korporazzjoni attrici ma ressqet l-ebda prova sabiex tikkontradici din ix-xheda tal-konvenut, lanqas il-formola li suppost mela l-konvenut una volta nghata is-servizz

sabiex jipprova li r-*registered person* fuq dan il-fond kien verament il-konvenut. Illi ghalhekk fid-dawl ta' din il-prova konflingenti l-Qorti ma tistax tattribwixxi debitu lill-konvenut, w ghalhekk din il-Qorti sejra biss titratta l-kwistjoni tad-debitu tal-konvenut rigward il-fond Metro Butcher, naturalment fid-dawl tal-eccezzjonijiet tal-konvenut.

Filwaqt li l-**Artikolu 2148 (f) tal-Kap 16** jipprovdi s-segwenti:-

L-azzjonijiet hawn taht imsemmija jaqghu bi preskrizzjoni bl-eghluq tat-tmintax-il xahar:-
(f) "L-azzjonijiet ta' kull persuna ghall-kera ta' hwejjeg mobbli."

L-artikolu 2156 (f) tal-Kap 16 jipprovdi s-segwenti:
L-azzjonijiet hawn taht imsemmija jaqghu bi preskrizzjoni bl-eghluq ta' hames snin:
(f) "*l-azzjonijiet ghall-hlas ta' kull kreditu iehor li gej minn operazzjonijiet kummercjali jew minn hwejjeg ohra, meta l-kreditu ma jkunx jaqa', skond din il-ligi jew ligijiet ohra, taht preskrizzjoni aqsar, jew ma jkunx jirrizulta minn att pubbliku*;"

Il-Qorti thoss li ghandha taghmel referenza ghas-sentenza li nghatat mill-Qorti tal-Appelli (Sede Inferjuri) nhar l-10 ta' Jannar, 2007 fl-ismijiet **Korporazzjoni ghas-Servizzi ta' l-Ilma f' isimha proprju u ghan-nom ta' Enemalta vs Emanuel Grixti** fejn inghad li :-"*Ibda biex qed jigi osservat illi l-preskrizzjoni sollevata a tenur ta' l-Artikolu 2148 (f) riferibilment "ghall-kera ta' hwejjeg mobbli" ma ticcentra xejn fil-kaz ta' azzjoni ghall-hlas bhal dak pretiz bl-avviz. Hawn si tratta ta' ghoti ta' servizz u l-fatt tal-meter rentals hu biss incidentali ghall-prestazzjoni ta' dak is-servizz. Ara in materja l-hsieb traccjat fis-sentenza fl-ismijiet "**John Scicluna nomine -vs- Robert Spiteri**", Prim' Awla, Qorti Civili, 5 ta' Novembru 1992 anke jekk dak il-kaz mhux ezattament identiku, trattasi minn talba ghall-hlas tas-servizz tat-telephone*."

Jibqa' l-fatt illi dak l-istess hsieb f'dik is-sentenza hu valevoli ghall-fattispeci tal-kaz in diskussjoni, w allura, il-preskrizzjoni li, se mai, hi applikabbli hi dik kontemplata fl-**Artikolu 2156 (f),** u mhux ukoll dik ta' l-**Artikolu 2148 (f);**

Il-Qorti ghalhekk taghmel referenza ghas-sentenza moghtija nhar it-30 ta' April, 2009 (Appell Civili Numru. 622/2003/1) fl-ismijiet **Paul u Vincenza konjugi Tabone v. Dominic u Mary konjugi Cutajar** fejn saret referenza ghas-sentenza **"Philip A. Tabone noe vs Concrete Mix Limited"** (P.A. (JRM) – 28 ta' Lulju 2004 -Cit. Nru: 1750/99/JRM) fir-rigward ta' dan l-artikolu jinghad li din hija wahda minn dawk imsejhin 'preskrizzjonijiet qosra'. Ghalhekk, kif inhu mghallem f'dan il-qasam, preskrizzjoni bhal din hija eccezzjoni ghar-regola generali tal-preskrizzjoni ta' tletin sena ghall-azzjoni civili. Ghalhekk, preskrizzjoni bhal din ghandha tinghata tifsira dejqa (Ara, per ezempju, ***Baudry- Lacantinerie et Tissier fit-Trattato Teorico-Pratico di Diritto Civile [Vol.XXVIII, 'Della Prescrizione'*** **par.712).**

Issa jrid jinghad li ghalkemm il-kelma 'kreditu' tfisser kull jedd *in personam* li jaqbel ma' kull obbligazzjoni ta' debitur, jidher li fil-qafas tal-**artikolu 2156** tal-Kapitolu 16 tal-Ligijiet ta' Malta il-kelma 'kreditu' msemmija fil-paragrafu (f) tieghu ghandha tigbor fiha biss jeddijiet li huma tal-istess bixra tal-jeddijiet imsemmija fil-paragrafi l-ohrajn tieghu (ara kawza fl-ismijiet "**Naudi vs Maltacom p.l.c.** P.A.(GCD) – 9 ta' Novembru 2001). Ta' min jghid li c-cirkostanzi kollha mahsubin fl-**Artikolu 2156** huma obbligazzjonijiet ghall-hlas ta' flus u mhux obbligazzjonijiet di fare.

Intqal ukoll li peress li l-preskrizzjoni 'residwali' mahsuba taht **l-artikolu 2156(f)** tal-Kap.16 hija suggetta ghall-interpretazzjoni "*eiusdem generis*", allura dan igib mieghu l-effett li l-obbligazzjoni li kontra taghha titressaq eccezzjoni bhal din trid tkun wahda ghall-hlas ta' flus (App.Civ 7/2/1949 fil-kawza fl-ismijiet **Saliba et vs Grech** [Kollez. Vol.XXXIII.i.397]). Kemm hu hekk, inghad li din il-preskrizzjoni tapplika ghal zewg ordni ta' krediti: jigifieri l-prestazzjonijiet accessorji jkunu liema jkunu, u whud mill-

prestazzjonijiet ewlenin jew principali. Tal-ewwel jirrigwardaw dejjem oggett li jkun flus, filwaqt li tat-tieni jirrigwardaw flus jew haga fungibbli bhalma huma l-flus (P.A. 19/10/1954 fil-kawza fl-ismijiet **Mifsud vs Pullicino** [Kollez. Vol XXXVIII.ii.588]).

Illi l-elementi kollha mehtiega biex titqies eccezzjoni bhal din jirrizultaw fil-kaz prezenti, billi l-kreditu pretiz mill-atturi huwa wiehed li jaqa' fil-parametri tal-krediti mahsubin fl-**artikolu 2156(f)** tal-Kap.16.
Illi issa jrid jitqies jekk l-azzjoni tal-Korporazzjoni attrici pro et noe saritx fiz-zmien jew jekk, bhalma qed isostnu l-konvenuti, kienx ghalqilha z-zmien utli biex tmexxi kontrihom**.**

Illi m'hemmx dubju li fil-kaz odjern il-kreditu huwa wiehed naxxenti minn relazzjoni kuntrattwali bejn il-partijiet, liema kreditu la jirrizulta minn xi att pubbliku u lanqas ma jaqa' taht perjodu ta' preskrizzjoni iqsar, w ghalhekk huwa proprju dan l-artikolu tal-ligi li japplika fil-kaz odjern.

Illi stabilit dan il-fatt, u cioe' li l-perijodu preskrittiv huwa dak ta' hames snin, il-Qorti trid issa tezamina l-provi prodotti fid-dawl ta' din l-eccezzjoni. Jinghad li dan id-debitu, dejjem fir-rigward tal-fond Metro Butcher, u cioe' is-somma pretiza ta' elf sitt mija w erbghin Lira u sebgha w ghoxrin centezmu (Lm1640.27) huwa kont li ghandu l-bidu tieghu sa minn qabel is-sena 1989, peress li fid-dokument esebit u markat bhala Dok WSC1 hemm indikat li f'Dicembru 1989 kien hemm *carried forward* l-ammont ta' elf u wiehed u ghoxrin Lira u sebgha w ghoxrin centezmu (LM1021.276). Jirrizulta wkoll li l-konvenut kien jaghmel certu pagamenti akkont, l-ahhar wiehed registrat kien fl-4 ta' Novembru 1991.

Issa minn ezami tal-process jirrizulta li fit-22 ta' Novembru 1993 kienet giet intavolata ittra uficcjali fil-konfront tal-konvenut, pero' din ma tirrizultax li giet notifikata lill-konvenut (vide fol. 51). F'dan l-istadju hu mportanti wkoll li jigi kkwotat l-**artikolu 2128** tal-Kap 16 li jghid :

‘Il-preskrizzjoni tinkiser ukoll b’kull att gudizzjarju pprezentat fl-isem tas-sid jew tal-kreditur, innotifikat lill-parti li kontra taghha wiehed irid li ma jhallix timxi l-preskrizzjoni, u li minnu jkun jidher bic-car li s-sid jew il-kreditur bi hsiebhom izommu l-jedd taghhom.’

Illi jirrizulta wkoll li hemm ittra ufficjali ohra pprezentata mill-Korporazzzjoni attrici datata 27 ta’ Marzu 1998, u din giet notifikata lill-konvenut nhar it-2 ta’ April 1998 (fol. 53).

Ghalhekk bejn il-perijodu tal-4 ta’ Novembru 1991 sat-2 t’April 1998 lahqu ghaddew hafna aktar minn hames snin, ghaliex in effetti ghaddew seba’ snin. Din l-ittra ufficcjali ghalhekk ma tiswiex sabiex tinterrompi l-preskrizzjoni ai terminu tal-Artikolu 2128 tal-Kap 16. Ma jidhirx illi hemm xi att guidzzjarju iehor li seta’ gie pprezentat fil-konfront tal-konvenut u ghalhekk l-eccezzjoni tal-konvenut dwar il-preskrizzjoni qed tigi milqugha.

Ghaldaqstant din il-Qorti qieghda tichad it-talba attrici, filwaqt li tilqa’ l-eccezzjoni tal-konvenut dwar il-preskrizzjoni ai termini tal-Artikolu 2156 (f) tal-Kap 16 fir-rigward tal-hanut Metro Butcher. Rigward il-fond fi Triq l-Ghajn, Swieqi qieghda tichad it-talba attrici ghaliex ma giex provat ghas-sodisfazzjon tal-Qorti li dan il-fond kien jghajjat lill-konvenut.

L-ispejjez ta’ din il-kawza jithallsu mill-Korporazzjoni attrici.

< Sentenza Finali >

--------------------------------TMIEM--------------------------------